

İsteğe bağı Bağ-Kur ve hayat sigortası primlerinin ücret matrahından ne şekilde indirim konusu yapılacağı ve sakatlık indiriminden yararlanan personelin yararlanma süresinin nasıl belirleneceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	38418978-120[61-13/1]-779
Tarih	23.07.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 38418978-120[61-13/1]-779 23/07/2013

Konu : Ücret matrahından indirilecekler.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, çalışanlarınız tarafından eşleri adına yatırılan isteğe bağı Bağ-Kur primlerinin ücret matrahından indirilip indirilemeyeceği, yine hayat sigortası ödemelerinin ücret matrahından hangi dönemde ve ne şekilde indirim konusu yapılacağı ve özürlü sağlık kurulu raporuna istinaden sakatlık indiriminden yararlanan personelin söz konusu indirimden yararlanma sürelerinin nasıl belirleneceği hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde ücretin tanımı yapılmış olup, aynı Kanunun 63 üncü maddesinde;

"Ücretin gerçek safi değeri işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından aşağıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan miktardır.

...

(6327 sayılı Kanunun 5.maddesiyle değişen bent; Yürürlük 01.01.2013)3.Sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortası poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, sağlık, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primler (İndirim konusu yapılacak primler toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamaz. Bakanlar Kurulu bu bentte yer alan oranları yarısına kadar indirmeye, iki katına kadar artırmaya ve belirtilen haddi, asgari ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.)."

hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 85 Sıra No.lu Gelir Vergisi Sirkülerinin "8. Ödenen Katkı Payı ve Primlerin Vergi Matrahının Tespitinde İndirim Konusu Yapılması" başlıklı bölümünde;

"8.1. Bireysel Emeklilik Sistemine Ödenen Katkı Paylarının Ücret Matrahından ve Yıllık Beyannameyle Beyan Edilecek Gelirlerden İndirimi

6327 sayılı Kanunun 5 ve 8 inci maddeleriyle Gelir Vergisi Kanununun 63 ve 89 uncu maddelerinde yapılan değişiklikler uyarınca, 1/1/2013 tarihinden itibaren, ücretliler için vergiye tabi ücret matrahının; yıllık beyanname veren mükellefler için vergi matrahlarının tespitinde bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları indirim konusu yapılamayacaktır.

Söz konusu hükümler 1/1/2013 tarihinde yürürlüğe gireceğinden, anılan tarihten önceki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak ücretliler tarafından bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları 3 sıra no.lu Gelir Vergisi Sirkülerinde yapılan açıklamalara göre sadece ilgili vergilendirme dönemi itibarıyla vergiye tabi ücret matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilecektir. Yıllık beyanname veren mükellefler tarafından bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları ise anılan Sirkülerde yapılan açıklamalara göre 2012 takvim yılına ilişkin olarak verilen yıllık beyannamede gelir vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilecektir.

8.2. Ödenen Şahıs Sigorta Primlerinin Ücret Matrahının Tespitinde İndirimi

6327 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle Gelir Vergisi Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yapılan değişiklik uyarınca, 1/1/2013 tarihinden itibaren, vergiye tabi ücret matrahının tespitinde, bireysel emeklilik dışında kalan şahıs sigortaları için ödenen primlerin elde

edilen ücretin % 15'ine kadar olan kısmı ücret matrahının tespitinde indirilebilecektir.

Vergiye tabi ücret matrahının tespitinde dikkate alınacak sigorta primleri; sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla;

- Ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait birikim priminin alındığı hayat sigortası poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin %50'si ile

- Ölüm, kaza, sağlık, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerden

müteşekkildir.

İndirim konusu yapılacak primlerin toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır. Yıl içinde asgari ücret tutarında meydana gelebilecek değişiklikler, indirim yapılacak tutarların hesabında dikkate alınacaktır.

İndirim konusu yapılacak prim tutarının tespitinde esas alınacak ücret, işveren tarafından çalışana hizmeti karşılığında ödenen aylık (maaş), prim, ikramiye, sosyal yardımlar ve zamlar gibi vergiye tabi sürekli nitelikteki ödemelerin brüt tutarlarının toplamı olacaktır. Gider karşılığı olarak ödenen tutarlar (yapılan gerçek bir giderin karşılığı olsun olmasın) dikkate alınmayacaktır.

Şahıs sigorta primlerinin vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmesi için; şahıs sigorta şirketlerinin Türkiye'de yerleşik ve merkezinin Türkiye'de olması gerekmektedir.

...."

147 seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "4. Ücret Matrahının Tayininde Nazara Alınacak Diğer İndirimler" başlıklı bölümünün şahıs sigorta primlerinin gayrisafi ücret tutarından indirilmesine ilişkin kısmında;

"Diğer taraftan, şahıs sigorta priminin birkaç aylık veya yıllık dönemler itibariyle defaten ödenmesi halinde, yapılan ödemenin bir aylık tutarı tespit edilip, her bir aya isabet eden miktarı o aylara ait hizmet erbabı hissesi olarak hesaplanan emekli aidatı veya sigorta primi tutarını aşmaması şartı ile ücretin gayri safi tutarından indirilebilecektir. Şu kadar ki, aylık olarak hesaplanan indirime konu prim tutarı, ödeme belgesinin işverene ibraz edildiği ayda dahil olmak üzere, ödemenin ilişkin olduğu müteakip aylarda ücretin matrahının tayininde nazara alınacaktır. Bu uygulamada, şahıs sigorta priminin bir kaç aylık veya yıllık dönemler itibariyle defaten ödenmesi halinde, yapılan prim ödemesinin tutarı, ait olduğu aylara bölünmeyip, ödeme belgesinin işverene ibraz edildiği tarihten sonraki primin ait olduğu aylara bölünmek suretiyle, indirime konu olabilecek aylık tutarı tespit edilecektir..."

256 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "3- Katkı Payı ve Primlerin İndirim Konusu Yapılacağı Dönem" başlıklı bölümünde ise;

"Katkı payı ve primlerin vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmesi için, gelirin elde edildiği dönem ile ilişkili olması ve bu dönem sonuna kadar ödenmiş olması gerekmektedir.

Gelir vergisi uygulamasında vergilendirme dönemi takvim yılıdır. Bununla birlikte, tevkif yoluyla ödenen vergilerde, istihkak sahipleri ayrıca yıllık beyanname vermeye mecbur değillerse tevkifatın ilgili bulunduğu dönemler vergilendirme dönemi sayılmakta ve kesilen vergiler gelir vergisinin yerine geçmektedir. Buna göre, yıllık beyannamede indirim konusu yapılacak prim veya katkı payının, beyannamenin ilgili olduğu yıl ile ilişkili olması ve bu yılın sonuna kadar ödenmesi, ücretlere ilişkin indirimde ise ücretin ilgili olduğu ay ile ilişkili olması ve bu aylık dönemin sonuna kadar ödenmiş olması gerekmektedir.

...

Genel bütçeye dahil idare ve müesseseler yaptıkları vergi tevkifatı için muhtasar beyanname vermemektedir. Ücretlerini peşin alan ücretlilerin, aylık dönemler itibarıyla ödedikleri şahıs sigorta primleri ve bireysel emeklilik katkı payları, prim ve katkı payı ödeme belgesinin primin ve katkı payının ait olduğu ay içinde işverene ibraz edilmesi koşuluyla oransal ve mutlak sınırlamalar çerçevesinde izleyen aylara (bir sonraki aya) ait ücretlerin vergi matrahının hesabında indirim olarak dikkate alınabilecektir." açıklamaları yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre;

-Çalışanlarınızın eşleri adına ödemiş olduğu isteğe bağlı Bağ-kur sigorta primleri, Gelir Vergisi Kanununun 63 üncü maddesinde sayılan indirimi yapılabilecek primler arasında yer almadığından, söz konusu ödemelerin ücretin safi tutarının tespitinde gider olarak indirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

-Çalışanlarınız tarafından 01.01.2013 tarihinden sora bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları, vergiye tabi ücret matrahının tespitinde indirim konusu yapılamayacaktır.

-Aylık dönemler halinde şahıs sigorta poliçeleri için prim ödemesinde bulunan çalışanlarınız tarafından ödemelere ilişkin belgelerin ait olduğu ay içinde kurumunuza ibraz edilmesi koşuluyla oransal ve mutlak sınırlamalar çerçevesinde bir sonraki aya ait ücretlerinin vergi matrahının hesabında indirim olarak dikkate alınması mümkün bulunmakta olup, ücret matrahından indirilemeyen kısmın ise sonraki aylara devri söz konusu değildir.

-Çalışanlarınız tarafından şahıs sigorta poliçeleri için birkaç aylık veya yıllık dönemler itibarıyla defaten ödemede bulunulması halinde ise ödemeye ilişkin belgenin kurumunuza ibraz edildiği tarihten sonraki primin ait olduğu aylara bölünmek suretiyle ödenen ücret matrahından indirim konu olabilecek

aylık prim tutarı tespit edilmesi ve her aya isabet edecek prim tutarının o ayda elde edilen ücretten oransal ve mutlak sınırlamalar çerçevesinde indirim konusu edilmesi mümkündür.

Öte yandan; Gelir Vergisi Kanununun 31 inci maddesinde sakatlık indirimin mahiyeti ve tutarları belirtilmiş, aynı maddenin son fıkrasında da sakatlık derecelerinin tespit şekli ile uygulamaya ilişkin esas ve usullerin bir yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu maddeye dayanılarak hazırlanan ve 28/04/1981 tarihli ve 17324 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sakatlık İndiriminden Yararlanacak Hizmet Erbabının Sakatlık Derecelerinin Tespit şekli İle Uygulaması Hakkında Yönetmelik" ile uygulama belirlenmiş, 24.09.1998 tarihli ve 23473 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelik değişikliği ile söz konusu yönetmelik güncellenmiştir.

Konu ile ilgili olarak ilgili "Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" ile özürlülük ölçütü ve sınıflandırılmaları belirlenmiştir.

Buna göre, vergi indirimi için müracaat eden çalışanlarınızın aldıkları raporlara göre çalışma gücü kayıp oranları, ilgili yönetmelikler gereğince, Merkez Sağlık Kurulunda incelenmekte, inceleme sonucu verilen kararlarda kontrol muayene süresi kaydının bulunmaması halinde bir süre ile sınırlandırılmadan çalışanların vergi indiriminden yararlandırılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, lojman kira ödemelerinin kira gelirine ilişkin verilecek gelir vergisi beyannamesinde indirim konusu yapıp yapılamayacağı hususu kira geliri elde eden personelinizin vergilendirme durumlarına ilişkin olması nedeniyle kendilerinin başvurması halinde değerlendirileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.